

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 15

Рівне - 2021

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Рівне, 2021. Вип. 15. 140 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Хупавцева Н.О. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Савицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 12 від 29 грудня 2021 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

сприяє перекладенню відповідальності за свої дії на інших. Учасники гри мають відчувати певну свободу. Автор виділяє певні прийоми, що сприяють розвитку самостійності старших дошкільників: використання вправ, що вчать діяти узгоджено під час гри, розуміти важливість підпорядкування рухів; введення ролі ведучого (дитини-лідера) як засобу заохочення дітей до самостійної гри та стимулу до наслідування в організації цієї гри [1].

Вирішенню цієї ситуації сприятиме перебудова ігрового простору, в якому зростає дитина, і зміна ставлення до нього дорослого. Орієнтація дорослого на сумісну партнерську гру, а не ознайомлення дитини з правилами, допомога в оволодінні новими більш складними способами гри, навчання дитини вмінню пояснювати свої дії і співвідносити їх з діями партнерів по грі зможе повно цінніше змінити цю ситуацію (Н.О. Короткова, Н.Я. Михайленко).

Список використаних джерел:

1. Акулова Е. Формируем у детей самостоятельность и ответственность /Е.Акулова. //Дошкольное воспитание. – 2009. – № 9. – С. 52-58.
2. Карасьова К.В. Самодіяльні ігри дитини [Катерина Володимирівна Карасьова, Тамара Олександрівна Піроженко] – К. : Шк. світ, 2011. – 128 с.
3. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти. [Навчально-методичний посібник] / [За ред. Г.С. Тарасенко]. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 320 с.

УДК 316.628:316.46-053

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОБЛЕМИ МОТИВАЦІЇ ДО ЛІДЕРСТВА У СТУДЕНТСЬКІЙ МОЛОДІ

Захарова Наталія, здобувач ОС «бакалавр», 4 курс, РДГУ

Керівник: Хунавцева Н.О., кандидат психологічних наук, доцент

Феноменологія лідерства є одним із важливих аспектів у розгляді проблем психології, яка зберігає свою актуальність у всіх сферах життєдіяльності людини. Особливо значущим є розвиток лідерства у студентів закладів вищої освіти, оскільки він припадає на періодом їх професійно-особистісного становлення, який високо чутливий до всіх значущих впливів. Однак розвиток стійкої мотивації лідерської поведінки не відбувається сам собою, а вимагає використання спеціальних технологій.

У психологічній науці проблема лідерства протягом досить тривалого часу розроблялася у дослідженнях У. Бенніс, П. Друкер, Р. Сондерс, Р. Стогділл, Р. Танненбаум, а трохи пізніше – у роботах В. Ануфрієвої, В. Зацепіна, А. Ковальова, Р. Кричевського, Є. Кузьміна, Н. Маслової, Г. Шляхтина. До теперішнього часу склалися множинні трактування лідерства, виконані в рамках особистісних, ситуаційних, гуманістичних і інших теорій лідерства. Найбільш вивченими є особливості лідерського стилю (Г. Борулава, К. Лайкерг, К. Левін, Дж. Моутон, А. Русалінова), особистісні та поведінкові особливості лідера (Ю. Курачінова, А. Сосланд), феномен влади лідера (Р. Холл, Р. Стогділл, З. Фрейд та ін.).

На початку ХХ століття вітчизняними вченими був отриманий досвід розробки лідерської проблематики на прикладі дитячих колективів (Є. Аркін, А. Залужний) [4, с. 104]. Теоретичний аналіз проблеми дослідження показав, що лідерство утворює собою науковий напрямок, що має досить тривалу історію розвитку в різних дисциплінарних областях [1].

Дослідження лідерства, проведені зі студентами (Б. Ананьєв, Ю. Кулюткін, А. Реан, Д. Фельдштейн), дали можливість виявити причини його становлення в період навчання у закладі вищої освіти. Було виявлено, що особливої уваги вимагає вивчення мотиваційного аспекту лідерства студентів [2].

Мотиваційна сфера домінує у прояві лідерського начала людини. Лідерська мотивація в сучасній психології традиційно розглядається в контексті особливостей прояву мотивів досягнення або уникнення невдачі. Вивчаються також мотиви влади, агресії, афіліації, альтруїстичної поведінки і ін. Дослідження останніх років характеризуються «конструюванням» психологічних портретів нових типів лідерів, що відповідають вимогам сучасності, і деталізацією особливостей становлення рис особистості лідера на ранніх етапах життєвого шляху людини [4, с. 105].

Лідерська мотивація студентів є складним структурованим мотиваційним утворенням, виникає під впливом навчально-виховного процесу у ВНЗ на основі розвитку лідерського потенціалу та утворює суб'єкту спрямованість на реалізацію лідерської поведінки в різних ситуаціях навчальної та позанавчальної діяльності [3].

До складу лідерської мотивації студентів входить комплекс мотивів особистості, що відображають особистісно значущі для них пріоритети лідерської поведінки і пов'язані з їх лідерським статусом у групі. Компоненти лідерської мотивації поділені на мотиви, що утворюють стійке «ядро» цієї мотивації, і ситуативні мотиви пов'язані з лідерським статусом студентів. До складу «ядра» лідерської мотивації студентів вузу входять:

потреба у визнанні, прагнення до успіху, потреба у впливовості і влади, прагнення до прийняття і підвищення соціального статусу [2, с. 5].

Таким чином, у сучасній психології функціонують численні трактування феномену лідерства у контексті особистісних, ситуаційних, гуманістичних і інших теорій. Лідерська мотивація студентів – це структуроване мотиваційне утворення, яке виникає під впливом освітнього процесу у закладі вищої освіти на основі розвитку лідерського потенціалу й утворює суб'єктну спрямованість на реалізацію лідерської поведінки у навчальних та позанавчальних ситуаціях.

Список використаних джерел:

1. Евтихов О.В. Стратегии и приемы лидерства: теория и практика / О.В. Евтихов. – СПб. : Речь. 2007. – 238 с.
2. Кокарева А. Формування лідерських якостей у процесі підготовки фахівців у технічних університетах / А. Кокарева. // Університети і лідерство. – 2016. – № 3. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/univlead_2016_3_15.
3. Парыгин Б.Д. Лидерство как инструмент интеграции общности / Б.Д. Парыгин. – СПб. : Издательство «Питер», 2000. – 358 с.
4. Сопівник Р.В. Ретроспективний аналіз основних теорій лідерства / Р.В. Сопівник // Вісник Національного університету оборони України. – 2012. – Вип. 4. – С. 104-109.

УДК: 373.3:615.857

МЕТОД ПІСКОВОЇ ТЕРАПІЇ У СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ

Замківський Ігор, здобувач ОС «магістр», 2 курс, РДГУ

*Керівник: Ямницький В.М., доктор психологічних наук, професор кафедри
практичної психології та психотерапії РДГУ*

Піскова терапія є частиною арт–терапевтичного процесу для невербального виду корекції. В основному піскову терапію застосовують як засіб для покращення творчих можливостей дітей, для розвитку сенсорного сприйняття, дрібної моторики рук та засобу щоб розслабити та заспокоїти людину.

Як психотерапевтичний засіб піскотерапія направлена на подолання особистісних проблем із застосуванням юнгіанських архетипів колективного та особистісного підсвідомого. Діяльність із цими образами

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Психологічні аспекти грамотного і безпечного використання інтернету	4
Артемова О. Формування ціннісно-сислової сфери здобувачів освіти	6
Камінська О. Вплив дистанційного навчання на соціально-психологічну адаптацію першокурників	11
Романюк В. Сигнальні системи та психогенні розлади особистості	14
Рудюк О. Дослідження особистісних цінностей суб'єктів освітнього процесу у вищій школі	16
Антонюк Н. Психологічний аналіз мотиваційної готовності дитини дошкільного віку до школи	18
Бажинська Д. Адаптаційний потенціал людини: психофізіологічні аспекти	21
Бернік А. Психологічні особливості самоефективності молоді	23
Болюх Т. Профілактика емоційного вигорання молоді	25
Вітрук Д. Психологічний аналіз креативності сучасних підлітків та юнаків	28
Галушко О. Психологічна профілактика паніки та засоби її подолання	30
Глотова М. Мобінг як фактор прояву агресивності у підлітковому віці	32
Горбатюк О. Вплив міжособистісних стосунків на вирішення конфліктних ситуацій у сучасної молоді	35
Гук В. Розвиток стресостійкості у дітей молодшого шкільного віку як необхідної складової у формуванні соціальної компетентності особистості шляхом використання методів арт-терапії	38
Доля Т. Психологічні особливості проявів прокрастинації у дорослому віці	41
Зайчук Т. Виховні можливості ігрової діяльності у розвитку самостійності в дітей старшого дошкільного віку	43
Захарова Н. Теоретико-методологічні засади проблеми мотивації до лідерства у студентської молоді	46
Замківський І. Метод піскової терапії у сучасній психологічній науці	48
Калюш Р. Особливості мотиваційної сфери майбутніх психологів	55
Камінський А. Стресостійкість як професійно важлива якість психолога	57
Карпова А. Булінг в шкільних колективах: причини виникнення та методи профілактики	60
Кобзар З. Психологічні особливості емпатії студентської молоді	62
Ковтун О. Психологічні особливості поведінки підлітків у ситуаціях булінгу	64
Ковтун С. Особливості емпатійності у підлітковому віці: гендерний	

аспект.....	67
Корчак А. Психологічні особливості впливу емоційної напруги на психосоматику юнаків.....	69
Кот С. Психологічні особливості особистісної конфліктності студентської молоді.....	71
Кохно Т. Освітнє середовище як чинник розвитку стресостійкості студентів.....	73
Лапюк А. Емоційні складові стресостійкості у студентської молоді.....	75
Максимчук М. Вплив тривожності на розвиток комунікативних здібностей у підлітковому віці.....	78
Маркова І. Психологічні особливості розвитку ціннісних орієнтацій у підлітковому віці.....	80
Мартинюк Т. Дослідження темпераменту у студентської молоді.....	83
Мартинюк Т. Тривожність та психічне здоров'я особистості.....	85
Матеюк О. Емпатія як психологічне особистісне утворення.....	87
Микитюк В. Теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення у психологічній парадигмі.....	90
Михайлюк Ю. Чинники особистісної конфліктності і способи поведінки юнаків в ситуації міжособистісних конфліктів.....	92
Мягка О. Генезис емоційного інтелекту підлітків.....	94
Новосад Т. Проблеми формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців в процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти.....	96
Онищук Д. Мотиваційні чинники розвитку креативності у майбутніх психологів.....	99
Онищук Т. Вплив сімейних конфліктів на особистісний розвиток підлітків.....	102
Подерня Н. Індивідуально-типологічні чинники формування локус контролю.....	105
Полонська В. Спілкування і розвиток особистості.....	107
Посохова Л. Психологічні особливості ціннісних орієнтацій студентської молоді.....	108
Самойдюк А. Психологічні особливості соціальної емпатії особистості.....	110
Самчук І. Психологічні особливості виникнення та корекції особистісної тривожності у ранньому юнацькому віці.....	112
Смаглюк А. Особливості розвитку мислення у молодшому шкільному віці.....	114
Сокотун К. Розробка програми розвитку емоційного інтелекту.....	116
Стрихарчук М. Психологія розвитку міжособистісного спілкування.....	118
Ткачук Л. Психолого-педагогічні особливості навчальної неуспешності.....	

молодших школярів	124
Угнієва С. Психологічний аналіз тривожності у підлітків	126
Царук С. Мотивація та особливості навчальної діяльності у студентської молоді	129
Шоха Т. Психологічні чинники розвитку мотиваційної сфери в молодшому шкільному віці	131
Юсенко В. Роль комунікативної компетентності у розвитку лідерських якостей особистості	133
Зміст	137

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 15

Наукове редагування – проф.. Камінська О.В.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 7,5.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету